

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НУШ»

освітньо-професійної програми Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності 013 Початкова освіта

освітнього рівня магістр

Шифр за навчальним планом: ВВ2.02

II курс, 3-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 6		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традуктивні.</i> 4. Інноваційні: <i>проектні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i>
Загальна кількість годин - 180		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
-	10	
Практичні заняття:		
-	8	
Лабораторні заняття:		
-	-	
Самостійна робота:		
-	162	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
-	1/8	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота: 4		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
Мова навчання - українська		

Предметом вивчення вибіркового компонента є теорія та методика виховання учнів молодшого шкільного віку в умовах НУШ.

Міждисциплінарні зв'язки: даний освітній компонент враховує попередню підготовку студентів із фахових дисциплін: дидактика початкової освіти, методики та технології навчання освітніх галузей у початковій школі, педагогіка партнерства та супервізії, технології інклюзивного навчання у початковій школі; забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок у ході виробничих практик.

Мета і завдання навчальної дисципліни полягають у підготовці майбутніх учителів початкових класів до виховної діяльності та взаємодії з учасниками освітнього процесу; у здійсненні їх практичної підготовки до організації виховної роботи з молодшими школярами та співпраці з їх батьками в умовах НУШ.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Інтегральна компетентність. Здатність самостійно та комплексно розв'язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності вчителя дослідницького та інноваційного характеру.

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР 1: Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.	ЗК 6: Здатність до здійснення педагогічної діяльності з розумінням її значущості для розвитку суспільства та врахуванням важливості свого впливу на вирішення соціальних проблем.
2	ПР 11: Конструктивно розв'язувати педагогічні конфлікти в освітньому середовищі початкової школи між усіма її учасниками з використанням засобів педагогіки партнерства та потенціалу педагогічного наставництва та супервізії.	СК 8: Здатність до конструктивного розв'язання педагогічних конфліктів в освітньому середовищі початкової школи засобами педагогіки партнерства та з використанням ресурсів педагогічного наставництва та супервізії.
3	ПР 13: Працювати в умовах інклюзивного освітнього середовища з використанням оптимальних технологій з української та зарубіжної практики з урахуванням принципів педагогіки партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.	СК 10: Здатність обирати оптимальні педагогічні технології з української та зарубіжної практики для роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища з урахуванням принципів партнерства, дитиноцентризму та розвивального навчання.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 6 кредити ЄКТС 180 години.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Процес виховання як цілісна система						
1	Тема 1.1. Сутність процесу виховання, його закономірності та принципи	1	1	-	-	20
2	Тема 1.2. Зміст виховного процесу, його основні напрямки	1	1	-	-	25
3	Тема 1.3. Загальні методи виховання, їх класифікація та використання	4	2	2	-	22
Змістовий модуль 2. Форми організації процесу виховання та методика їх проведення в НУШ						
4	Тема 2.1. Особистість і колектив. Методика організації виховного колективу в НУШ	4	2	2	-	25
5	Тема 2.2. Методика виховної роботи: сутність і зміст. Система діяльності класного керівника в умовах НУШ	1	1	-	-	20
6	Тема 2.3. Позакласне та позашкільне виховання. Методика організації позакласної виховної роботи з учнями початкової школи	3	1	2	-	25
7	Тема 2.4. Сімейне виховання. Методика організації співпраці школи з батьками на основі партнерства	4	2	2	-	25
Разом : 180 год.		18	10	8	-	162

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовий модуль 1. Процес виховання як цілісна система

Тема 1.1. Сутність процесу виховання, його закономірності та принципи

Виховання як суспільне та педагогічне явище. Сутність процесу виховання, його основні риси. Рушійні сили виховання. Структура виховного процесу як цілісної системи. Етапи процесу виховання. Самовиховання та перевиховання. Принципи та закономірності гуманного виховання сучасної особистості дитини.

Тема 1.2. Загальні методи виховання, їх класифікація та використання

Поняття про методи і прийоми виховання. Вибір методів виховання. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості молодших школярів. Методи організації діяльності дітей та формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання позитивної поведінки та діяльності молодших школярів. Методи самовиховання особистості.

Тема 1.3. Зміст виховного процесу, його основні напрямки

Розумове виховання молодших школярів, формування основ їх наукового світогляду. Моральне виховання молодших школярів, формування основ їх моральної культури, цінностей. Система естетичного виховання учнів початкових класів в умовах НУШ. Трудове та економічне виховання як складові процесу виховання сучасних учнів початкової школи. Фізичне виховання молодших школярів у системі початкової освіти та збереження їх психічного й фізичного здоров'я.

Основні завдання, сутність та особливості національно-патріотичного та громадянського виховання молодших школярів в Україні сьогодні.

Змістовий модуль 2. Форми організації процесу виховання та методика їх проведення в НУШ

Тема 2.1. Особистість і колектив. Методика організації виховного колективу в НУШ

Загальне поняття про колектив, його ознаки, функції. Формування особистості у колективі/спільноті/громаді – основа побудови системи виховання в НУШ. Структура учнівського колективу, його типи. Основні стадії розвитку дитячого колективу. Проблема булінгу в дитячих спільнотах: профілактика, відповідальності та діяльність вчителя.

Педагогічне управління дитячим колективом та способи його згуртування. Технологія організації колективної творчої справи (КТС). Формування в учнів наскрізного вміння співпрацювати з іншими. Методика діагностування взаємовідносин в учнівському колективі.

Тема 2.2. Методика виховної роботи: сутність і зміст. Система діяльності класного керівника в умовах НУШ

Специфіка методики виховання в гуманістичній парадигмі. Поняття про методику виховної роботи у школі. Виховні системи школи та соціуму. Характеристика найбільш відомих виховних систем шкіл в Україні та за кордоном.

Система діяльності та виховні функції класного керівника в умовах НУШ. Методика планування виховної роботи класного керівника з учнівським колективом.

Тема 2.3. Позакласне та позашкільне виховання. Методика організації позакласних та позашкільних виховних заходів

Позакласна виховна робота, її завдання та зміст, форми в НУШ. Методика організації класних годин (годин спілкування) з молодшими школярами. Методика організації ранкових зустрічей в НУШ. Методика організації виховних свят та нестандартних виховних заходів з учнями початкових класів. Методика організації гурткової роботи з молодшими школярами.

Позашкільна виховна робота, її типи, завдання та зміст діяльності.

Тема 2.4. Сімейне виховання. Методика організації співпраці школи з батьками на основі партнерства.

Сімейне виховання у різні періоди розвитку українського суспільства. Особливості і перспективи розвитку сучасної сім'ї, її функції. Стилі сімейного виховання. Благополучні і неблагополучні сім'ї. Психолого-педагогічні особливості діагностики сімей учнів.

Традиційні та нетрадиційні форми співпраці школи з батьками на основі педагогіки партнерства. Методика організації і проведення зустрічей з батьками в умовах НУШ. Методика організації індивідуальної роботи вчителя з батьками.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№	Тема	Зміст самостійних завдань	Форма здачі								
Змістовий модуль 1											
1	Тема 1.1. Сутність процесу виховання, його закономірності та принципи	<p>Завдання 1 Проаналізуйте та поясніть недоліки виховання сучасних дітей в умовах розвитку українського суспільства.</p> <p>Завдання 2 Коротко опишіть кожен принцип виховання та наведіть до них по одному прикладу зі шкільної практики дотримання чи порушення їх вчителями.</p>	Есе Узагальнююча таблиця								
2	Тема 1.2. Загальні методи виховання, їх класифікація та використання	<p>Завдання 1 Перерахуйте за яких умов заохочення будуть ефективними? Наведіть приклади використання різних видів заохочень:</p> <p>Завдання 2 Перерахуйте основні вимоги, що варто врахувати при використанні покарань? Наведіть приклади використання різних видів гуманних покарань:</p> <p>Завдання 3 Побудувати інтелект-карту «Класифікація методів навчання»</p>	Конспект Конспект Інтелект-карта								
3	Тема 1.3. Зміст виховного процесу, його основні напрямки	<p>Завдання 1 Проаналізуйте завдання кожного напрямку виховання та визначте його проблеми та форми й методи реалізації. Заповнити таблицю:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Напрямки виховання</th> <th style="text-align: center;">Завдання кожного напрямку</th> <th style="text-align: center;">Проблеми напрямку (на вашу думку)</th> <th style="text-align: center;">Назвати основні форми і методи здійснення напрямку вчителем</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="height: 40px;"> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Напрямки виховання	Завдання кожного напрямку	Проблеми напрямку (на вашу думку)	Назвати основні форми і методи здійснення напрямку вчителем					Узагальнююча таблиця
Напрямки виховання	Завдання кожного напрямку	Проблеми напрямку (на вашу думку)	Назвати основні форми і методи здійснення напрямку вчителем								
Змістовий модуль 2											
4	Тема 2.1. Особистість і колектив. Методика організації виховного колективу в НУШ	<p>Завдання 1 Обґрунтуйте, що таке на вашу думку «здатність співпрацювати». Для чого потрібно її формувати у дітей?</p> <p>Завдання 2 Розробити детальний план-конспект колективної творчої справи (КТС) для будь-якого класу учнів початкової школи. Тема і клас – на вибір студента.</p>	Есе План-конспект КТС								
5	Тема 2.2. Методика виховної роботи: сутність і зміст. Система діяльності класного керівника в умовах НУШ	<p>Завдання 1 Розробити цікаву пам'ятку для класного керівника його прав та обов'язків, оперуючи знаннями з теми лекції (питання 1) та Положенням про класного керівника. Творчість у розробці пам'ятки і її оформленні - вітається!!! Це може бути інфографіка, або малюнок пам'ятка, або віршована, або опорний конспект і т.д.</p> <p>Завдання 2 Проаналізувати письмово 3-ри будь-які виховні системи шкіл, які найбільше сподобалися. Зокрема, хто є автором? Де ця школа чи школи працюють? Які ідеї та завдання школа реалізує? Як навчаються діти? Як виховуються? Чим ця школа цікава? (вимоги до написання аналізу: вибирати найцікавіший матеріал, не копіювати механічно з інтернету, висловлювати власну думку про школи, пошукати для себе про обрані школи матеріал/відеоролики/фото у інтернеті – так можна глибше зрозуміти сутність школи; оформити аналіз кожної школи на 1 сторінку).</p>	Конспект Пам'ятка (форму обирає студент) Конспект								

	Тема 2.3. Методика організації позакласної виховної роботи з учнями початкової школи	Завдання 1 Розробити детальний план-конспект виховної бесіди для учнів початкової школи. Клас визначити самостійно. Завдання 2 Розробити детальний план-конспект ранкової зустрічі для учнів початкової школи. Клас визначити самостійно.	План-конспект виховної годин План-конспект ранкової зустрічі
6	Тема 2.4. Сімейне виховання. Методика організації співпраці школи з батьками на основі партнерства	Завдання 1 Обґрунтуйте власну думку: <i>що таке співпраця вчителя з батьками на основі педагогіки партнерства?</i> Дайте молодому вчителю конкретні поради. Завдання 4 Розробити перші батьківські збори для батьків першокласників.	Есе План-конспект батьківського зібрання

VI. Контроль якості знань студентів

6.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

6.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Залік

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

1. Бех І. Д. Виховання особистості : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І. Д. Бех. К. : Либідь, 2008. 839 с.
2. Виховання в школі / Упоряд. В.Варава, В.Зоц. К., 2003.
3. Вишневецький О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. 3-є вид., доопр. і допов. К. : Знання, 2008. 568 с.
4. Волкова Н.П. Педагогіка. Навчальний посібник. К.: «Академвидав», 2012. 616 с.
5. Зайченко І.В. Педагогіка: підручн. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Ліра-К, 2016. 608 с.
6. Інформаційні матеріали щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2022/2023 навчальному році [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-vihovnogo-procesu-v-zakladah-osviti-u-20222023-n-r>
7. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді від 16.06.2015. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15#Text>
8. Концепція «Нова українська школа» [Електронний ресурс]. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya>
9. Нова українська школа: poradnik для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
10. Максимюк С.П. Педагогіка. К.: Кондор, 2009. 670 с.
11. Максименко С.Д., Кондратенко Л.О. Навчальні та поведінкові проблеми учнів початкової школи : короткий психологічний довідник-порадник педагога. Харків. РАНОК Навчальна література. 2019. 48 с.
12. Матвієнко О.В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія. К., 2006.
13. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. К., 2012. 228 с.
14. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка : Навч. посіб. 5-є вид., доп і перероб. К.: ВАТ "Білоцерківська книжкова фабрика", 2007. 656 с.
15. Положенням про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти (Наказ МОН України № 434 від 6 вересня 2000 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00#Tex>

16. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України (від 10.06.2022р. № 1/6267-22) [Електронний ресурс]. URL: <https://imzo.gov.ua/2022/06/13/lyst-mon-vid-10-06-2022-1-6267-22-prodeiaki-pytannia-natsional-no-patriotychnoho-vykhovannia-v-zakladakh-osvityukrainy/5>

17. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти : посіб. для вчителів і методистів початкового навчання. Київ: Богданова А.М., 2009. 226 с.

18. Созонов В.П. Організація виховної роботи в класі. Х.: Ранок, 2007.

19. Сорока Г.І. Сучасні виховні системи і технології. Х.: Ранок, 2002.

20. Сорока Г.І. Організація виховної роботи: планування, аналіз, методичне забезпечення. Х., 2006.

21. Сучасні форми роботи з батьками молодших школярів / упорядник І.Васильченко. К.: Шк. світ. 2013. 120 с.

22. Технології виховання / упоряд. Н. Мурашко. К. : Шк. світ, 2011. 128 с.

23. Трухін І.О., Шпак О.Т. Основи шкільного виховання: Навчальний посібник. Київ: „Центр навчальної літератури”, 2004. 368 с.

24. Фіцула М.М. Педагогіка. Навчальний посібник. 3-тє видан. К., 2009. 560 с.

25. Ярошук Л. Теорія та методика виховання: навч. посіб. Бердянськ, 2019. 400с.

VIII. Інформація про викладача

Викладач	КОХАНКО ОКСАНА ГРИГОРІВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	Доцент кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки педагогічного факультету https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/vykladachi-kafedry-poip#kokhanko-oh
Електронна адреса	o.h.kokhanko@npu.edu.ua
Контактний телефон	м.т. +380635894750
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

(політика навчальної дисципліни)

9.1. Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо)

Політика щодо відвідування

Під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravyla-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhayla-drahomnaova>) відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання курсу відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконані у встановлений

викладачем термін.

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

9.2. Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика курсу ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-udu>). Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користуванням засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Х. Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента:

Даний курс може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).